

คำถาม-คำตอบการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

เหตุผลความจำเป็นของการจัดเก็บภาษี

1. คำถาม เหตุใดต้องมีการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

คำตอบ - ประเทศไทยได้มีการยกเว้นการจัดเก็บภาษีทางอ้อม (ภาษีการค้า (ในอดีต) และภาษีธุรกิจเฉพาะ) จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาเป็นเวลานานกว่า 40 ปีแล้ว (ตั้งแต่ปี 2525 ถึงปัจจุบัน) รวมทั้งยังได้ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับกำไร (Capital Gains) จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ และอากรแสตมป์สำหรับการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ

- ปัจจุบันมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) ได้โตขึ้นถึง 22 เท่าจาก 30 ปีก่อน ดังนั้น เพื่อเพิ่มความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ จึงสมควรยกเลิกการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ

2. คำถาม เหตุใดเลือกจัดเก็บ Financial Transaction Tax (FTT) แต่ไม่เลือกจัดเก็บ Capital Gains Tax (CGT)

คำตอบ การจัดเก็บ FTT หรือ CGT ต่างเพิ่มความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ แต่เมื่อพิจารณาหน้าที่ทางภาษีของผู้ลงทุนและ Broker ตลอดจนผลกระทบต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว การจัดเก็บ FTT เหมาะสมกว่า

3. คำถาม คาดการณ์ว่าจะจัดเก็บรายได้ภาษีธุรกิจเฉพาะได้เป็นจำนวนเท่าไร

คำตอบ - ในปีแรกซึ่งมีการลดอัตราภาษีลงครึ่งหนึ่งจะจัดเก็บได้ประมาณ 8,000 ล้านบาท
- ในปีต่อ ๆ ไปจะจัดเก็บได้ประมาณปีละ 16,000 ล้านบาท

4. คำถาม รายได้จากการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จะนำไปใช้อย่างไร

คำตอบ นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินซึ่งนำไปใช้จ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งนี้ รัฐบาลให้ความสำคัญแก่การจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย ดังนั้น รายได้ภาษีที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 16,000 ล้านบาทจะมีส่วนช่วยในการจัดทำงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

5. **คำถาม** แนวทางการจัดเก็บภาษีจากการขายหลักทรัพย์ของต่างประเทศ

- คำตอบ** - ประเทศอื่น (ในและนอกอาเซียน) มีการจัดเก็บภาษีจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์
- แบ่งเป็น (1) จัดเก็บ FTT หรืออากรแสตมป์ (Stamp Duty: SD) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกัน (จัดเก็บจากรายรับจากการขายก่อนหักรายจ่ายใด ๆ) หรือ (2) จัดเก็บ CGT
 - บางประเทศอาจจัดเก็บอย่างใดอย่างหนึ่งหรือจัดเก็บ 2 อย่างก็ได้
 - ตัวอย่างประเทศที่จัดเก็บ FTT/SD เช่น อินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ จีน ฮ่องกง เกาหลีใต้ ไต้หวัน
 - ตัวอย่างประเทศที่จัดเก็บ CGT เช่น ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา
 - ตัวอย่างประเทศที่จัดเก็บ FTT/SD และ CGT เช่น สหราชอาณาจักร

ประเทศ	Financial Transaction Tax / Stamp Duty	Capital Gains Tax
Indonesia	0.1% จากการขาย	ยกเว้น
Vietnam	0.1% จากการขาย	ยกเว้น
Malaysia	0.15% จากการขายและการซื้อ แต่ไม่เกิน 1,000 ริงกิต	ยกเว้น
Singapore	ยกเว้นกรณีไร้ใบหลักทรัพย์	ยกเว้น
Philippines	0.6% จากการขาย	ยกเว้น
China	0.1% จากการขาย	ยกเว้น
Hong Kong	0.13% จากการขายและการซื้อ	ยกเว้น
Japan	ยกเว้น	อัตราคงที่ 20.315%
South Korea	0.23% จากการขาย	ยกเว้น
Taiwan	0.3% จากการขายหุ้นหรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น 0.1% จากการขายหุ้นกู้และหลักทรัพย์อื่น ๆ	ยกเลิกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559
UK	0.5% จากการซื้อ	0%, 10% หรือ 20%
US	ยกเว้น	กำไรระยะสั้น (≤ 1 ปี): รวมคำนวณภาษี เงินได้บุคคลธรรมดา (อัตราก้าวหน้า 10-37%) กำไรระยะยาว: 0%, 15% หรือ 20%

ผลกระทบ

6. **คำถาม** มีการศึกษาผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้กรมสรรพากรศึกษาผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งจากการศึกษาพบว่า

(1) อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการทำธุรกรรมในตลาดหลักทรัพย์ฯ ดังนี้

(1.1) ต้นทุนสูงขึ้นจากร้อยละ 0.17 เป็นร้อยละ 0.22 (ต้นทุนที่รวมทั้งการซื้อและการขาย)

(1.2) ต้นทุนยังอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ โดยต่ำกว่าของมาเลเซียซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.29 และของฮ่องกงซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.38 และสูงกว่าของสิงคโปร์ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 0.20 เล็กน้อย ทั้งนี้ ในปีแรกของการจัดเก็บภาษีที่มีการลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0.055 ต้นทุนจะอยู่ที่ร้อยละ 0.195 ซึ่งใกล้เคียงกับของสิงคโปร์

(2) อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างไรก็ดี จากการศึกษากรณีตัวอย่างของต่างประเทศ (ฝรั่งเศสและอิตาลี) หากมีผลต่อสภาพคล่องของตลาดหลักทรัพย์ฯ คาดว่าจะส่งผลให้สภาพคล่องลดลงในระยะสั้นเท่านั้น โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องในระยะยาว

7. **คำถาม** การจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จะทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสูญเสียความสามารถในการแข่งขันหรือไม่

คำตอบ ฮ่องกง สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ และได้หวันมีการจัดเก็บ FTT/Stamp Duty แต่ตลาดหลักทรัพย์ของเขตเศรษฐกิจเหล่านี้ยังเป็นตลาดหลักของโลก

8. **คำถาม** มีมาตรการบรรเทาผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่

คำตอบ มีการลดอัตราภาษีลงครึ่งหนึ่งในปีแรกของการจัดเก็บภาษีจากร้อยละ 0.1 เหลือร้อยละ 0.05 และการยกเว้นภาษีให้แก่ Market Maker และกองทุนบำนาญ

9. **คำถาม** ผู้ลงทุนรายย่อยจะได้รับผลกระทบหรือไม่

คำตอบ ผู้ลงทุนทุกรายมีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ อย่างไรก็ดี จากการศึกษาพบว่า มูลค่าการขายร้อยละ 95 ของมูลค่าการขายทั้งหมดเป็นของผู้ลงทุนรายใหญ่ (มีมูลค่าขายสะสม 1 ล้านบาทต่อเดือนขึ้นไป) ซึ่งมีจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ร้อยละ 11 ของจำนวนบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด

10. **คำถาม** กระทรวงการคลังยังส่งเสริมตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่หรือไม่

คำตอบ - แม้จะมีการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กระทรวงการคลังยังมีนโยบายส่งเสริมตลาดหลักทรัพย์ฯ ต่อไป

- กระทรวงการคลังยังมีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอื่นที่ส่งเสริมตลาดหลักทรัพย์ฯ ทั้งทางตรงและทางอ้อมหลายประการ เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับ Capital Gains จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ สำหรับเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัทอื่น การให้บุคคลธรรมดาหักลดหย่อนค่าซื้อหน่วยลงทุนในกองทุนรวมที่ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นต้น

หลักการจัดเก็บภาษี

11. คำถาม การจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จัดเก็บจากอะไร

คำตอบ เป็นการจัดเก็บจากรายรับก่อนหักรายจ่ายใด ๆ มิใช่จากกำไรจากการขาย (Capital Gains) โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 0.055 (รวมภาษีท้องถิ่น) ในปี 2566 และอัตราร้อยละ 0.11 (รวมภาษีท้องถิ่น) ในปี 2567 เป็นต้นไป

12. คำถาม การขายหลักทรัพย์ใดในตลาดหลักทรัพย์ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ

คำตอบ หลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งปัจจุบันประกอบด้วย

- (1) หุ้นสามัญ
- (2) หุ้นบุริมสิทธิ
- (3) ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant)
- (4) ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Derivative Warrant: DW)
- (5) กองทุนรวมอีทีเอฟ (ETF)
- (6) ตราสารแสดงสิทธิในหลักทรัพย์ต่างประเทศ (Depository Receipt: DR)
- (7) หน่วยลงทุน
- (8) ใบแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่โอนสิทธิได้

13. คำถาม ภาษีท้องถิ่นคืออะไร

คำตอบ - เป็นภาษีที่กฎหมายว่าด้วยรายได้ท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. 2479 กำหนดให้จัดเก็บอีกในอัตราร้อยละ 10 ของอัตราที่กรมสรรพากรจัดเก็บ โดยให้กรมสรรพากรจัดเก็บพร้อมกันกับการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะของกรมสรรพากรแล้วส่งมอบให้ท้องถิ่น

- ตัวอย่าง ในปี 2566 จะจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 0.05 ดังนั้น จะต้องรวมภาษีท้องถิ่นเข้าไปอีกร้อยละ 10 จึงทำให้อัตราภาษีที่จัดเก็บทั้งหมดจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นร้อยละ 0.055

14. คำถาม ผู้ใดเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

คำตอบ - ผู้ขายเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี

- เพื่อความสะดวกในการเสียภาษี ประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้ Broker ซึ่งเป็นตัวแทนผู้ขายหักภาษีธุรกิจเฉพาะจากเงินที่ขาย และยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีแทนผู้ขายในนามของ Broker เอง โดยผู้ขายไม่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีอีก และให้ถือว่า Broker เป็นผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะในกรณีนี้ด้วย ผู้ลงทุนจึงไม่มีภาระการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษี

15. คำถาม Broker คือผู้ใด

คำตอบ คือ บริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์จากสำนักงาน ก.ล.ต. และเป็นสมาชิกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันมี 39 บริษัท

16. คำถาม ความถี่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษี

คำตอบ Broker :มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีเป็นรายเดือนภาษี

- กรณียื่นแบบแสดงรายการภาษีเป็นกระดาษ ให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา

- กรณียื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (e-Filing) ให้ยื่นภายในวันที่ 23 ของเดือนถัดไป

17. คำถาม การจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์จะตราเป็นกฎหมายใด

คำตอบ ตราพระราชกฤษฎีกา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- ยกเลิกการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- จัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 0.05 (อัตราลด) ในปีแรกที่กฎหมายใช้บังคับ และในอัตราร้อยละ 0.1 (อัตราปกติ) ในปีี่ 2 เป็นต้นไป
- กำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

18. คำถาม พระราชกฤษฎีกาจะมีผลใช้บังคับเมื่อใด

คำตอบ - วันที่ 1 ของเดือนที่ 4 ถัดจากเดือนที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือมี Grace Period ประมาณ 90 วัน เพื่อให้ Broker มีระยะเวลาเพียงพอแก่การพัฒนาระบบหักและนำส่งภาษี

- ตัวอย่าง หากประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเดือนมกราคม 2566 จะเริ่มจัดเก็บภาษีตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2566 โดยเป็นการจัดเก็บภาษีเต็มเดือน เพื่อให้สอดคล้องกันกับการปฏิบัติหน้าที่ทางภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งประมวลรัษฎากรกำหนดไว้เป็นเดือนภาษี

19. คำถาม มีการเตรียมความพร้อมสำหรับ Broker และผู้ลงทุนอย่างไร

คำตอบ กรมสรรพากรได้เตรียมความพร้อมการยื่นแบบแสดงรายการภาษีผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (e-Filing) และการชำระภาษีทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว โดยได้มีการหารือกันกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

20. คำถาม การขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะหรือไม่

คำตอบ ไม่ต้อง แต่อาจเสียภาษีอื่น เช่น ภาษีเงินได้ อากรแสตมป์ หากไม่มีกฎหมายยกเว้นภาษีดังกล่าว

การยกเว้นภาษี

21. คำถาม มีการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะจากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ - เพื่อไม่ให้เกิดการจุกจิกภาษีส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของหลักทรัพย์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งการออมเพื่อการเกษียณอายุ จึงมีการยกเว้นภาษีให้แก่ Market Maker และกองทุนบำนาญ (Pension Fund) ซึ่งมีมูลค่าการซื้อขายรวมกันไม่เกินร้อยละ 15 ของมูลค่าการซื้อขายทั้งหมด

- ตัวอย่าง ประเทศที่มีการยกเว้น FTT/SD ให้แก่ Market Maker เช่น ฮองกง สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน ประเทศที่ยกเว้น FTT ให้แก่ Pension Fund เช่น อิตาลี เบลเยียม

22. คำถาม Market Maker คืออะไร

คำตอบ ผู้ดูแลสภาพคล่อง (Market Maker) คือ บริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือนิติบุคคลที่มีใช้สมาชิกและได้รับการรับรองการเป็นผู้ดูแลสภาพคล่องจากสมาชิก เช่น บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน โดยมีหน้าที่ทำการเสนอซื้อขายหลักทรัพย์อย่างต่อเนื่อง (Continuous Quotes) เพื่อให้มีราคาปรากฏในระบบการซื้อขายอย่างต่อเนื่องและมีสภาพคล่อง และอาจได้รับผลตอบแทนจากส่วนต่างราคาซื้อขายหรือเป็นส่วนลดค่าธรรมเนียมตลาดหลักทรัพย์ฯ โดย Market Maker จะได้รับยกเว้นภาษีสำหรับการขายหลักทรัพย์ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ดูแลสภาพคล่องของหลักทรัพย์นั้น

23. คำถาม Market Maker ดูแลสภาพคล่องของหลักทรัพย์ใด

คำตอบ ส่วนใหญ่คือ Derivative Warrant, Depository Receipt, Infrastructure Fund, REIT

24. คำถาม Market Maker เป็นนักลงทุนรายใหญ่ ใช่หรือไม่

คำตอบ Market Maker มีใช้นักลงทุนรายใหญ่ แต่เป็นผู้ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสภาพคล่อง จึงส่งผลให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ นอกเหนือไปจากหุ้น อันเป็นประโยชน์แก่ผู้ลงทุนโดยตรงในการมีทางเลือกเพิ่มขึ้น

25. คำถาม กองทุนบำนาญคืออะไร

คำตอบ กองทุนบำนาญ (Pension Fund) คือ กองทุนที่ผู้จ่ายเงินสมทบหรือเงินสะสมเข้ากองทุนสามารถหักลดหย่อนเงินสะสมและเงินสมทบดังกล่าวในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นที่ได้รับจากกองทุนเมื่อเกษียณอายุ โดยกองทุนบำนาญที่จะได้รับยกเว้นภาษีได้แก่

- (1) สำนักงานประกันสังคม
- (2) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD)
- (3) กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
- (4) กองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน (กองทุนสงเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ)
- (5) กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF)
- (6) กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)
- (7) กองทุนรวมที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เพื่อขายหน่วยลงทุนในกองทุนรวมแก่สำนักงานประกันสังคมหรือกองทุนตาม (2) ถึง (6) เท่านั้น

26. คำถาม การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะสำหรับการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ให้แก่ Market Maker และกองทุนบำนาญมีกำหนดเวลาหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ ไม่มี